

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

111. Mira senis conuers.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

habituos se propugnatores expeditum, & defensores non ignavum. At si vim pararent, se quidem, & unum, & Externum multorum calumniis, criminationibus, & vexationi parem esse non posse, pro nota ubique illius aequitati se totum credere, eiusque tribunal inde appellare. Mandarinus mirè affabilis patrociniū à Patre postulatū suscipere se humanissimè professus; gratissimum pariter habuit Catechismum cuius auctorem Riccium, sibi notissimum, & amicissimum multis laudibus ornauit, conciditque hic vis omnis impiorum libellis, & accusationibus armata ad euertendum Longobardum, sed multo abiectius restitit, cum Neophytorum non pauca millia viderem prono descendentiū alueo ad occursum Manuēlis Diaz cum tribus operā sociis, & in scapham translatos eleganter instratam cum instrumentorum symphonia, per mediam urbem eiusque suburbium deoventium domum nostram, non iam ut ominosos, & hostes aduenas, sed ciues & Patres ex mundi finibus, votis fidelibus vocatos; habere Longobardus in quos possēt operas partiri, relicto Sciaocci Tedeschio, Euangelium foras circumtulit, ubique fructu vberissimo; nouo multis locis fundauit Christo cœtus multitudinē idolorum delecta, & libris ad ea spectantibus; & in iis quos rinxit centum quadraginta, destinata à Deo salutis occulta consilia magnoperè suspexit. Senex annorum nonaginta, refugiebat præfractè à videndo, nedum ab audiendo Patre; veri Dei offensam nullo se vnquam peccato incurrisse: execrari se quoque idola quæ Pater damnaret; vtrumque se à puero ratione magistra edoctum seruasse; nihil ab Externo se posse discere quod fieret melior. Ita senex paulisper philosophabatur, quoad morbo prostratum afflavit lux naturali maior, & longè alio de se Patreque sensu interiùs imbuit. Patrem vltro accersit, audit, dictis firmiter assentitur, Christi lauacro expiatus paulò post moritur: illud item præclarum quod in pago quodam vrbi proximo vidit. Conuenerat populus in pacem aulam, prostabant idola circiter quinquaginta; inter eas fortè Deiparæ tabula cum puero Iesu; & Ioanne Baptista; coram facies, accerræ, odorum suffitus, & flexis genibus populus. Coniectans Pater quid sibi hæc vellent; rogat scirentne picta tabula quos referret? aiunt feminam Dei matrem esse, ex pueris vnūm illius filium; vter vero duorum se nescire. Indieta audientia Longobardus, personarum illarum dignitatem, officia, merita explicare; idola quid essent; quid iis faciendum docere; quid sciendum, sperandum, & agendum ad felicitatem animæ sempiternam; sub quæ mox omnes omnia simulachra, & quicquid ad ea attinebat, in domus area congerunt, & subiecto igni cinerem redigunt. Ille integrata eorum catechesi, ex iis decem & octo baptizauit, quorum beata fors repudiata est à tribus Bonziis; falsi se penitus capere, & perspicere lucem certæ veritatis, pertinaciam suam stulta dilatione fallere maluerunt, subiecturos se veritati & baptismo ceruices cum Mandarinus ea comprobasset. Nunc scribendis quæ val-

III.
Mira senis
conuers.

de portentosa, Longobardo Sciaoceum reduci contigere, ad annum
 sæculi huius sextum, præmittendæ sunt eorum causæ. Defuncto Leo-
 nardo Macaensi Episcopo, Vicarium dixit, eiusque Ecclesiæ Rectorem
 Goanus antistes Michaëlem de sanctis, iustis olim de causis dimissum è
 Societate; tunc in familiam S. Augusti ni adlectum; huius quidam Sa-
 cerdos effraenis linguæ, & cum bile incaluerat impotentis, Franciscum
 Pintum Religiosum de Obleruantia, & cui præerat Curator, cœno-
 bitum, multa & probrosa criminatione oneravit. Experti frustra viam
 omnium sarcindæ famæ, cœnobitæ, ex Pontificio indulto Conserua-
 torem Iudicem eligunt Valentinum Caruallium Macaensis Collegij
 Rectorem, fingebar apud se Valentinus reducturum se in mutuam gra-
 tiam discordes animos, & officiosa humanitate, persuasurum palu-
 diam calumniatori, sed opinione sua longè falsus, coactus est rem iuri
 permittere, causâque contestata, reum contumaciæ damnauit. Hinc
 profligata lis renasci crudior, ipsùmque in Iudicem retorqueri, Vica-
 rius reum iurisdictioni suæ vindicare, & falso nomine sacri quæstoris,
 quem iustos gerebat Neophytos, Pintum, & Caruallium diri ana-
 thematis censura percellere, ipsùmque quod iis faueret Præfectum
 Macaensem, & urbem interdiceret sacrorum vsu: ad hæc scissus in par-
 tes populus armari, & tumultuari graui cum offensione illius Christia-
 nitatis, & infidelium, qui diuersis ex nationibus complures eo conflu-
 xerant: ac Valignanus vt erat iuris vtriusque peritissimus & Doctor,
 apologetico indubitabili demonstrauit quam essent irrita censura illius
 fulmina; sed nec religione mouit furiosos, & ne ad aures quidem ad-
 missus est: satagentem nihilo secius ad sedandas turbas magnis sed ina-
 nibus curis, die vigesimo anni 1606. mors oppressit, illis quidem
 Orientalibus acerba, Sinarum tamen Christianitati acerbior quæ illi
 ortus suos, & faustas debebat expectationes: & cui sua præsentia iu-
 uandæ diploma regium ad iter Riccius impetrarat, quod erat prope-
 diem à F. Martinez recepturus, Vindictam interea, nonnulli aduersa-
 riorum, quicumque tandem ij fuerint, nobis struunt, qua delectabi-
 lissimis requibat, quicquid est dæmonum, struere. Clam cogunt Sineu-
 ses qui publicas illic administrabant præfecturas; præfati coram ine-
 uitabilem indicandi secreti conscientiam, ne impiabili scelere apud
 Deum; sempiterna apud homines infamia tenerentur; aiunt Societa-
 tis Patres Regi exitium; rebellionem regno machinari. Dudum hanc
 inter se exortos telam, eò promouisse, vt vna iam cœptis executio
 deesset; ad hoc iuratum ab iis fœdus cum Lusitanorum Præfecto eius-
 que factiosis; cum Iaponibus quos Christi religio iis addixerat; cum
 Batavis, qui sursum deorsum gaulis decem immanibus confiniis maria
 percurfabant, in signum arrecti, quod à nostris Macao operiebantur.
 Signo dato Quanceum proximam, & Cantonensium Principem, pri-
 ma impressione inuadendam, & diripiendam: inde Sciaoceum, Nancianū,
 seditiosam urbem; Nanchinum Iaponibus obiacentem, Pechini denique

111.
 Horrenda in
 nost. & Lusit-
 tan. calum-
 ni: ab Eccle-
 siast. &c.